

SİLİVRİ

AÇIK CEZA İNFAZ

KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:

2022/21

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 17.05.2022 tarih ve 2022/305 sayılı kararıyla oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

İçindekiler

KISALTMALAR	iv
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	2
2.1. KURUM HAKKINDA GENEL BİLGİLER	2
2.2. KURUM PERSONELİ.....	4
2.3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER	5
3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR.....	5
3.1.1. Genel Bilgiler	5
3.1.2. Hijyen	8
3.1.3. Suya Erişim ve Isınma.....	8
3.1.4. Kantin	9
3.1.5. Güvenlik	9
3.2. SAĞLIK.....	10
3.2.1. Revir	10
3.2.2. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri.....	12
3.2.3. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler	15
3.3. BESLENME	18
3.4. PERSONEL VE YÖNETİM	19
3.4.1. Genel Bilgiler	19
3.4.2. Şikâyet ve Disiplin Prosedürleri.....	20
3.4.3. Kuruma Kabul	21
3.5. SOSYAL, KÜLTÜREL, MESLEKİ, EĞİTSEL VE SPORTİF ETKİNLİKLER	21
3.5.1. İşyurtları	21

3.5.2.	Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler	25
3.6.	DIŞ DÜNYAYLA İLETİŞİM	28
3.6.1.	Ziyaretler	28
3.6.2.	Telefonla Görüşme	29
4.	DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	29
4.1.	DEĞERLENDİRMELELER	29
4.2.	TAVSİYELER	29
4.2.1.	KURUM İDARESİNE YÖNELİK TAVSİYELER	29
4.2.2.	ADALET BAKANLIĞINA YÖNELİK TAVSİYELER	30

KISALTMALAR

ARDEF : Araştırma ve Değerlendirme Formu

°C : Derece santigrat

COVID-19 : Yeni Korona Virüs Hastalığı

DEPAR : Değerlendirme, Profil Araçları ve Rehabilitasyon Programları

HES : Hayat Eve Sığar

OPCAT : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol

m² : metrekare

MMPI : Minnesota Multiphasic Personality Inventory (Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri)

PCR : Polymerase Chain Reaction (Polimeraz Zincir Reaksiyonu)

SEGBİS : Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi

TİHEK : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

UYAP : Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20.04.2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol’ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT’in amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*¹

3. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak faaliyet yürütmek Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun’un 2/1-k bendine göre *“Ulusal önleme mekanizması: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade eder.

4. Açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır.²

5. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK’in görev ve yetki alanına girmektedir.

¹ OPCAT, m.1.

² 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, m.14.

6. Yukarıda anılan görevlerin ifası çerçevesinde, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumuna 27.10.2021 tarihinde habersiz bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup ziyaret heyetinde; Ulusal Önleme Mekanizması Birimi'nde görev yapan Kurum Uzmanları, İstanbul Valiliği tarafından görevlendirilen psikolog ve doktor yer almıştır. Ziyaret, COVID-19 pandemisi sebebiyle “zarar vermeme ilkesi” gözetilerek, temizlik-maske-mesafe kurallarına riayet edilerek gerçekleştirilmiştir.

7. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin gerçekleştirilmesine ilişkin 2021/16 sayılı kararı ile 25.10.2021 tarihli ve 4923 sayılı Başkanlık oluru çerçevesinde 27.10.2021 tarihinde gerçekleştirilen Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu'na³ gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

8. Ziyaret, ilk olarak Kurum İdaresi ile yapılan kısa bir ön görüşmeyle başlamıştır. Ön görüşmede, ziyaret heyeti üyeleri tarafından ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiş; Kurum İdaresinden ise Kurumun iş ve işleyişi ile mevcut durumu, personel, Kurumda barındırılan hükümlüler ve COVID-19 tedbirleri kapsamında alınan önlemler hakkında bilgiler edinilmiştir. Ön görüşmenin ardından sağlık servisi, açık ve kapalı spor salonları, avukat görüşme odaları, kütüphane gibi ortak alanlar yerinde incelenmiş; ziyaret heyetinin bizatihi belirlediği koşullar ziyaret edilerek Kurumda barındırılan özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler ile Kurum personeli bulunmaksızın özel görüşmeler yapılmıştır. Görüşme gerçekleştirilen hükümlülere, TİHEK ve ulusal önleme mekanizması görevi hakkında genel bilgiler verilmiş; ziyaretin amacı, kapsamı ve kişisel verilerin gizliliği korunarak ziyaret neticesinde bir rapor hazırlanacağı açıklanmıştır. Ziyaret, Kurum İdaresi ile yapılan son görüşme ile sonlandırılmış ve bu görüşmede ziyarete ilişkin edinilen ilk gözlem ve tespitler İdareye iletilmiştir. Kurumdaki bina ve eklentilerin tümüne erişimin sağlanmasında, hükümlülerle görüşülmesinde, bilgi ve belgelerin paylaşılmasında Kurum İdaresi ziyaret heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. KURUM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

³ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

9. Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde⁴ 1 adet açık ceza infaz kurumu, 8 adet L tipi kapalı ceza infaz kurumu, 1 adet kapalı ceza infaz kurumu ve 1 adet kadın kapalı ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Ayrıca kampüste; devlet hastanesi, misafirhane, genel mutfak, ekmek fırını, ziyaretçi bekleme salonu, çamaşırhane, ısı merkezi, kütüphane, jandarma tabur binası, atık su arıtma tesisi, 11 adet trafo ile lojman bölgesinde alışveriş merkezi, kafeterya, restoran, aile sağlık hekimliği ve 500 adet lojman bulunmaktadır.

10. Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu 27.06.2007 tarih ve B.03.0.CTE.0.06/3-S-63/020/ sayılı Bakanlık oluru ile hizmete açılmış ve 18.08.2007 tarihinde hükümlü kabulü yapılmaya başlanmıştır.

11. Kampüs 1.152.000 m²'lik bir alan üzerine inşa edilmiş olup, Silivri ilçesine 12 kilometre, İstanbul iline 70 kilometre mesafededir. Kurum 395.000 m²'lik bir alanı kapsamakta olup, Kurum sorumluluğunda bulunan alanın 70.082,4 m²'lik bölümü kapalı binalardır. Hükümlülerin barındırıldığı binaların toplamı 10.000 m² olup, bu binaların kapasitesi 1.943'tür.

12. Kurumun kampüs içerisinde toplam 47 adet betonarme ve prefabrik yapısı bulunmaktadır. Ayrıca Kurumun, Bakırköy Adalet Sarayı alanı içerisinde işyurdu kapsamında faaliyet gösteren satış mağazası da bulunmaktadır.

13. Hükümlüler "ana bina", "yeni bina", "ek bina" ve "karantina binası" olarak isimlendirilen 4 binada tutulmaktadır. Ana hükümlü binası, zemin ve zemin üstü 2 kattan oluşmakta olup 500 kişi kapasitelidir. Hükümlü ana binasının zemin katında vardiya baş memurluğu, çay ocağı, hükümlü yemekhanesi, kantin ve kafeterya, 2 adet hasta yatakhane, 16 adet banyo, 3 adet tuvalet yer almaktadır. Birinci katta 24 adet yatakhane, berberhane, 7 adet tuvalet bulunmakta; ikinci katta ise 24 adet yatakhane, depo, dinlenme odası ve 7 adet tuvalet yer almaktadır.

14. Yeni hükümlü binası, zemin ve zemin üstü 2 kattan oluşmakta olup 633 kişi kapasitelidir. Zemin katta; berberhane, yemekhane, kantin, kafeterya, başmemurluk, 9 adet yatakhane, 1 adet banyo ve 8 adet tuvalet bulunmakta olup, birinci katta; 25 adet yatakhane, 1 çamaşır kurutma odası, 8 adet banyo ve 8 adet tuvalet ve ikinci katta; 25 adet yatakhane, 1 çamaşır kurutma odası, 16 adet banyo ve 16 adet tuvalet bulunmaktadır.

⁴ Bundan sonra kısaca Kampüs olarak ifade edilecektir.

15. Ek hükümlü binası tek katlı olup 724 kişi kapasitelidir. Binada 4 banyo ve 19 tuvalet bulunmaktadır.

16. Karantina binası amacıyla tek katlı olarak inşa edilen S blok, 86 kişi kapasiteli olup içerisinde 2 banyo ve 9 tuvalet bulunmaktadır.

17. Hükümlü barınma alanlarındaki odaların maksimum kapasitesi 10-12 kişilik olup, ortalama oda büyüklüğü 25 m²'dir. Bu odalar sadece yatakhane olarak kullanılmakta olup, ortak alanlar ve sosyal faaliyet alanları ayrı yerlerde konumlandırılmıştır.

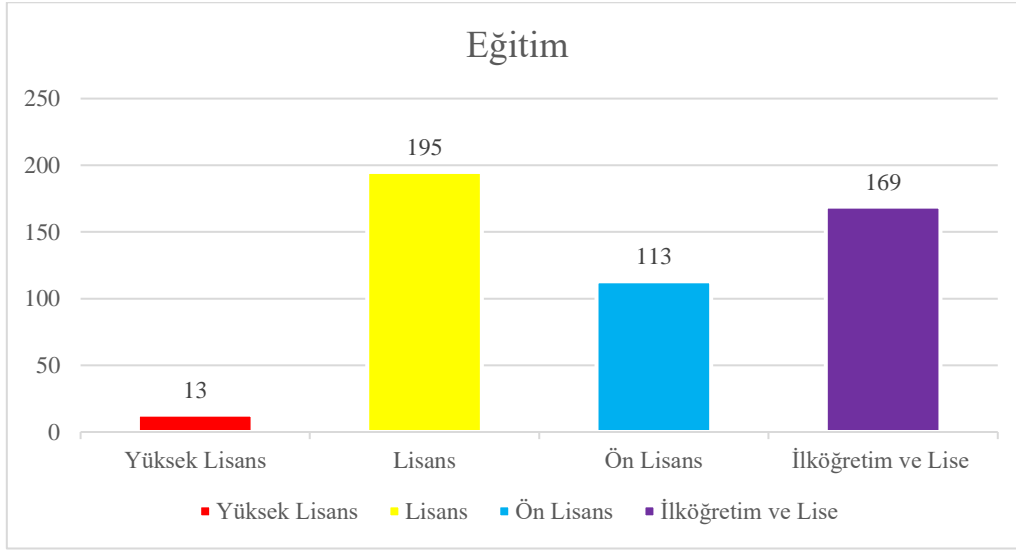
2.2. KURUM PERSONELİ

18. İdare tarafından iletilen bilgi ve belgelere göre, Kurumda 17'si Bakanlık atamalı, geri kalanı Komisyon atamalı olmak üzere 490 personel bulunmakta ise de fiilen görev yapmakta olan 474 personel bulunmaktadır. Unvanlarına göre personel sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

UNVANI	ADETİ
Kurum müdürü	1
Kurum ikinci müdürü	2
İdare memuru	3
Diyetisyen	1
Mimar	1
Çevre mühendisi	1
Gıda mühendisi	1
İnşaat mühendisi	1
Öğretmen	2
Psikolog	3
Sayman	1
İnfaz ve koruma başmemuru	11
İnfaz ve koruma başmemuru vekili	7
İnfaz ve koruma memuru	276
Şoför	102
Sağlık personeli	8
Teknik personel	19
Ambar memuru	2
Aşçı	10

Bilgisayar işletmeni	3
Cezaevi katibi	11
Hizmetli	2
Kaloriferci	4
Memur	2
TOPLAM	474

Personelin eğitim durumları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2.3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER

19. 27.10.2021 tarihinde Kurumda kayıtlı 4879 hükümlü bulunmaktadır. Bu hükümlülerin 4406'sı COVID-19 izninde olup, 473'ü Kurumda bulunmaktadır.

20. İdare tarafından 2021'de 33 hükümlünün firarı, 8 hükümlünün vefatı, 5 hükümlü hakkında da diğer sebeplerden dolayı adli vaka bildiriminde bulunulduğu aktarılmıştır.

21. Kurumda 1 fiziksel engelli hükümlü bulunmaktadır.

3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR

3.1.1. Genel Bilgiler

22. Kurumun açık ceza infaz kurumu olması sebebiyle Kurumda müşahede odası, yumuşak oda, aile görüşme odası, kapalı görüşme alanı, tek kişilik oda bulunmamakta olup; 2 avukat görüşme alanı ve 1 açık görüşme alanı bulunmaktadır.

23. Kurumda; Silivri Adalet Mesleki Eğitim Merkezi, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren 6 derslik, 1 bilgisayar sınıfı, 1 konferans salonu bulunmaktadır.

24. Kampüs içerisinde bulunan binaların bazı bölümlerinde yangın algılama dedektörleri ile yangın algılama sistemi, kalan bölümlerde ise yangın çıktığında bunun bildirilmesini sağlayan yangın ihbar butonları olduğu, bunun dışında yerleşke sahasının belirli yerlerinde 31 adet yangın hidrantı, 189 adet yangın dolabı ile yeterli miktar ve hacimde yangın tüpleri olduğu İdarece aktarılmıştır.

25. Kampüste toplam 500 daire - lojman bulunmakta olup, bu dairelerin Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, Jandarma Tabur Komutanlığı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu personeline tahsis edildiği, Açık Ceza İnfaz Kurumuna 89 adet lojman tahsis edildiği, Kuruma tahsis edilen lojmanların talepte bulunan personele Kamu Konutları Kanunu ve ilgili Yönetmelik çerçevesinde Lojman Tahsis Komisyonunca tahsis edildiği, toplamda 18.750 m²'lik kullanım alanı bulunduğu, nizamiye geçişlerinin Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığı ile Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu personeli tarafından 24 saat kontrol altında olduğu aktarılmıştır.

26. Kampüste bulunan tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleri, duruşma, hastane görevleri ve kurumların hizmetlerinde kullanılmak üzere Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu demirbaşına kayıtlı 120 adet araç bulunduğu ifade edilmiştir.

27. İdari binanın 2 katlı betonarme yapı olarak inşa edildiği, hâlihazırda idari personel, İşyurdu Birimi, Ambar Birimi, Personel Birimi, İnfaz Birimi, Satınalma Birimi, Personel Yemekhanesi bulunduğunu; mevcut alan ihtiyaçlara cevap veremediği için Kurum binalarında başlatılan tadilat çalışmalarının bitişine müteakip İnfaz Birimi ve personel yemekhanesinin yeni alanlarında hizmet vermeye devam edeceği aktarılmıştır.

28. Destek Hizmetleri Binası olarak kullanılan 708 m²'lik binada tadilat işlemlerinin devam etmekte olduğu; tadilat sonrasında personel yemekhanesi, Başmemurluk Birimi, Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası ve Aile Hekimliği Birimi olarak hizmet vereceği belirtilmiştir.

29. Alışveriş merkezi binasının 2.853 m² alana sahip olduğu, lojman bölgesinde bulunduğu; kafeterya, market, kuaför, gibi hizmetlerin sağlandığı bina olarak faaliyet gösterdiği ifade

edilmiştir.

30. Tüm binaların dış cephelerinde genişletilmiş polistiren köpük ve ekstrüde polistiren köpük malzeme ile 8 santimetrelik ısı ve su izolasyonu yapıldığı, tüm binaların çatı aralarında cam yünü malzeme kullanılarak 10 santimetrelik ısı yalıtımı sağlandığı İdarece aktarılmıştır.

31. İncelemeler sırasında 2 tane SEGBİS odası bulunduğu görülmüştür.

32. Kurum bahçesinin peyzajının bakımlı olduğu ve bahçede spor aletleri olduğu gözlemlenmiştir.

33. Duvarlarda eğitim, sınav, okul kayıtlarıyla ilgili bilgilendirici broşürler olduğu gözlemlenmiştir.

34. İdare tarafından; 2021'de bina tadilat işlerinin tamamlanacağı, 2022'de ise tüm tesisatın yenileceği, eskiden aile hekimi ve sağlık personelinin, daha önce hükümlülerin kaldığı binada görev yaptıkları, ancak bunlar için artık ayrı bir sağlık alanı oluşturulduğu aktarılmıştır. Hükümlülerin COVID-19 izninin bitmesi ihtimali göz önünde tutularak hükümlülerin geri dönme durumu için kapasite artırımı hazırlıkları yapıldığı da İdare tarafından belirtilmiştir. Ziyaret esnasında yapılan incelemelerde, geri dönecek hükümlüler için kapasite artırma çalışmalarının devam ettiği gözlemlenmiştir.

35. Kampüste; 2 adet 1.000 kilovolt-amperlik, 2 adet 1.600 kilovolt-amperlik, 4. adet 1.250 kilovolt-amperlik, 3 adet 630 kilovolt-amperlik olmak üzere toplamda 11 adet trafo bulunmakta olup, trafo merkezlerinde 11 adet 412 kilovolt-amperlik, 1 adet 700 kilovolt-amperlik, 2 adet 550 kilovolt-amperlik, 1 adet 1.125 kilovolt-amperlik, 1 adet 500 kilovolt-amperlik ve 1 adet 110 kilovolt-amperlik olmak üzere toplamda 17 adet dizel jeneratör bulunduğu, herhangi bir elektrik kesintisi durumunda devreye girdiği İdarece beyan edilmiştir.

36. Kampüste yer alan tüm ceza infaz kurumlarına da hizmet veren ısı merkezi içerisindeki çamaşırhane binasının 382 m² alana sahip olduğu aktarılmış olup, hâlihazırda tadilat görmekte olduğu ve faaliyete geçmesi için gerekli çalışmaların devam ettiği gözlemlenmiştir. Çamaşırhanede görev yapan memur tarafından, tadilat sürecinde olan ve yenilenen çamaşırhane ile kampüs ile kampüs içindeki Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Hastanesine⁵ hizmet verileceği, çamaşırhanede çarşaf, battaniye ve nevresimlerin yıkandığı, ütülendiği, imza

⁵ Bundan sonra kısaca Kampüs Hastanesi olarak ifade edilecektir.

karşılığında teslim edildiği, haftanın 3 günü Kampüs Hastanesinin çarşafalarının özel olarak yıkandığı, ayrıca açık cezaevinde kalan hükümlülerin şahsi çamaşırları için kendi binalarının alt katındaki çamaşırhaneden faydalandıkları belirtilmiştir.

37. COVID-19 izninden dönmesi beklenen hükümlüler için bahçeden girişi olan, tek katlı ve engelli tuvaleti mevcut olan binanın hazırlanma aşamasında olduğu görülmüş, tek katlı olması dolayısıyla hasta ve yaşlılar için elverişli olduğu, içerisinde 10-12 kişilik hasta ve yaşlı koşulları olacağı aktarılmıştır.

3.1.2. Hijyen

38. Kurum bünyesinde bulunan hükümlü odaları, işyurdu atölyeleri, hükümlülerin günlük hayatlarını idame ettirdikleri gezinti alanları, telefon kulübeleri ve idari birimlerde hijyen koşullarına özen gösterildiği, COVID-19 kapsamında bu bölümlerin belirli aralıklarla dezenfekte edildiği, yapılan hijyen ve dezenfektasyon çalışmalarının titizlikle takip edildiği İdare tarafından belirtilmiştir.

39. Hükümlü odalarının temizliği için hükümlülere gerekli temizlik ve dezenfeksiyon malzemesi sağlandığı, oda temizliğini sağlayamayacak durumda olan hasta ve yaşlı hükümlülerin odalarının hijyen ve temizliğinin Kurum İdaresi tarafından sağlandığı İdarece aktarılmıştır. İncelemeler sırasında odaların ve binaların hijyen ve temizlik durumunun iyi olduğu gözlemlenmiştir.

3.1.3. Suya Erişim ve Isınma

40. İdare tarafından, 24 saat boyunca sıcak ve temiz suya erişim olduğu aktarılmış olup hükümlülerle yapılan görüşmelerde bu durum teyit edilmiştir.

41. İdare tarafından, 5.000 metreküplük su deposundan numune alınarak aylık olarak musluk sularının analizinin yapıldığı belirtilmiştir.

42. Kurum bünyesinde 2.118 m² alanda en son teknolojiye sahip doğalgazlı merkezi ısıtma sistemi mevcut olduğu, 11 cezaevi ve eklentileri, 500 adet lojman ve jandarma tabur binasının ısıtma ihtiyacının karşılandığı, dahili 10 adet ısınma- sıcak su kazanı, 8 adet eşanjör, 10 adet brülör cihazı, 8 adet ısıtma pompası, 6 adet kullanım suyu pompası, 4 adet yangın pompası mevcut olduğu, ısıtma işleminin ısı merkezinde kurulu olan otomasyon sistemi ile de kontrol edildiği ve dış hava sıcaklığının 15 °C'nin altına indiği aylarda bina ve eklentilerinde ortam sıcaklığının 20-23 °C olmasının sağlandığı ifade edilmiştir. Doğalgaz ile birlikte ısı merkezinin batı cephesinde bulunan 1.350 adet güneş enerji paneli ile de su ısıtmasının desteklendiği, ısı

merkezinde personelin 4 vardiya olarak 24 saat çalışmakta olduğu, merkezi yangın alarm ve gaz algılama sensörü bulunduğu, olası sabotajlara karşı kapıların sürekli kilitli tutulduğu aktarılmıştır.

43. Kampüs yerleşkesinin sıcak ve soğuk su ihtiyacının 2 adet 5.000 metreküp ve 2 adet 500 metreküp olmak üzere toplam 11.000 metreküplük su deposu ile karşılandığı, 2019-2021 yılları arasında farklı tarihlerde yapılan günlük su tüketiminin ortalama 6.000 metreküp olarak ölçüldüğü İdarece aktarılmıştır.

44. Hükümlü işçiler tarafından, 7 gün ve 24 saat sıcak su olduğu, ısınmada problem yaşamadıkları, yatakların kaliteli, koğuşların büyük ve 4-6 kişilik olduğu, koğuşlara gün içinde işten çıkınca girebildikleri ve belli bir giriş saati olmadığı belirtilmiştir.

45. Kazan dairesi ile ilişkilendirilmiş iş güvenliği uzmanı ve makine mühendisinin bulunmadığı gözlenmiştir.

46. Kazan dairesinde çalışan bir işçi tarafından, ziyaret tarihi olan 27.10.2021 itibariyle 2 haftadır gündüzleri soğuk olduğunda ve akşamları ısınmanın yakıldığı belirtilmiştir.

3.1.4. Kantin

47. Kurumda 2 adet iç kantin bulunmaktadır. İşyurdu Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren 1 Nolu İç Kantin'de COVID-19'dan önce 1 infaz ve koruma memuru, 2 hükümlü görev yapmaktayken, COVID-19'dan dolayı faaliyetlerin dönüşümlü olarak 3 infaz ve koruma memuru tarafından yürütüldüğü; 2 Nolu İç Kantin'de COVID-19'dan önce 1 infaz ve koruma memuru ve 2 hükümlü görev yapmaktayken, COVID-19'dan dolayı faaliyetlerin dönüşümlü olarak 3 infaz ve koruma memuru tarafından yürütüldüğü ifade edilmiştir.

48. Kantinde; hazır gıdalar ve kişisel bakım ürünleri gibi malzemelerin satıldığı, ürün fiyatlarının piyasa rayicinde olduğu görülmüştür.

3.1.5. Güvenlik

49. İdare tarafından, açık ceza infaz kurumu olmaları sebebiyle iç ve dış güvenliğin infaz ve koruma memurları tarafından sağlandığı, gündüz ve vardiyada çalışan personelin saat 08:00'de nöbetçi infaz ve koruma memurları denetiminde binaya giriş yaptıkları aktarılmıştır.

50. Kurumda bulunan hükümlülerin sayımları günde 5 defa dijital ortamda parmak izine dayalı sistemlerle alınmakta olup, akşam son sayım fiziki olarak görevli memurlar tarafından hükümlü odalarında isim ve şahıs karşılaştırması yapılarak alınmaktadır.

51. Kurum binalarında elektronik kontrol ünitesi bulunduğu, Kurumun ve yakın çevresinin bu ünitelerden kontrol edilen elektronik kamera sistemleri ile 24 saat izlendiği aktarılmıştır. İdari bina ve ana hükümlü binasında 40 gün kayıt saklama kapasiteli 50 kamera, N blokta 40 gün kayıt saklama kapasiteli 45 kamera, yeni hükümlü binasında 78 gün kayıt saklama kapasiteli 60 kamera, ziyaret kabul merkezinde 70 gün kayıt saklama kapasiteli 56 kamera, Eğitim Birimi'nde 55 gün kayıt saklama kapasiteli 16 kamera, genel mutfakta 30 gün kayıt saklama kapasiteli 32 kamera, fırında 78 gün kayıt saklama kapasiteli 27 kamera, mahkûm Kabul Birimi'nde 40 gün kayıt saklama kapasiteli 8 kamera, ısı merkezinde 70 gün kayıt saklama kapasiteli 23 kamera, kademedede 90 gün kayıt saklama kapasiteli 10 kamera, teknik birim-oto yıkama bölümünde 30 gün kayıt saklama kapasiteli 16 kamera, misafirhanede 80 gün kayıt saklama kapasiteli 27 kamera, kampüs ana nizamiyede 80 gün kayıt saklama kapasiteli 14 kamera, hastanede 80 gün kayıt saklama kapasiteli 32 kamera bulunmaktadır. Ziyaret esnasında, hükümlü odalarında kamera bulunmadığı gözlemlenmiştir.

3.2. SAĞLIK

3.2.1. Revir

52. Revir Birimi'nde Adalet Bakanlığına bağlı 1 sağlık memuru ve 4 hemşire bulunduğu; bununla beraber Sağlık Bakanlığına bağlı 1 aile hekimi ve 1 hemşire bulunduğu, Revir Birimi için diğer yapılardan ayrı, tek katlı ve ferah bir sağlık alanı oluşturulduğu, revirin inşaatını hükümlülerin yaptığı görülmüştür.

53. Kuruma getirilen hükümlülerin ilk muayenelerinin aile hekimi tarafından günlük olarak yapıldığı, mesai bitimi gelen hükümlülerin ilk giriş muayenelerinin ertesi gün yapılmakta olduğu, ilk muayene bilgilerinin Revir Birimi'nde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) sistemi ile sağlık dosyalarındaki fişlerine işlendiği aktarılmıştır. Giriş muayeneleri sırasında madde bağımlılığı ve bulaşıcı hastalık şüphesi olanların ileri tetkik için hastaneye sevk edildiği, bulaşıcı hastalığı tespit edilenlere bilgilendirme yapıldığı ve tedavilerinin başlanmasının sağlandığı belirtilmiştir. Ayrıca, hükümlülerin bütün sağlık evrakları, muayene ve ilaç bilgilerinin UYAP'a kaydedildiği, nakil veya sevk durumlarında ise beraberinde sağlık dosyalarının gönderildiği de ifade edilmiştir.

54. Aile hekiminin hafta içi ve mesai saatlerinde sağlık hizmeti verdiği, gün içerisinde oluşan acil vakalarda ilk müdahaleyi aile hekiminin, eğer aile hekimi yoksa revirde görevli sağlık personelinin yapmakta olduğu; sağlık durumunun aciliyetine göre 112 Acil Çağrı Merkezi

aranarak ya da Kurum araçlarıyla Kampüs Hastanesi acil servisine sevk yapıldığı belirtilmiştir. Kampüs Hastanesinde 7 gün 24 saat acil servis hizmeti verilmekte olup, psikiyatri, ortopedi, genel cerrahi, üroloji, dâhiliye, kulak burun boğaz, göz, göğüs hastalıkları ve diş poliklinikleri hafta içi her gün hizmet vermektedir.

55. Kurum revirinde açlık kan şekeri, tokluk kan şekeri kontrolleri yapılırken geniş kapsamlı laboratuvar hizmeti verilmediği, ihtiyaç halinde Kampüs Hastanesine sevk, hastanelere sevk edilen hükümlülerin planlamalarının Revir Birimi tarafından yapıldığı, sevk ve randevu tarihleri listesinin günlük hazırlanıp arşivlendiği, hayati açıdan risk oluşturabilecek hastalığı olan hükümlülerin talep üzerine ya da re'sen, cezalarının ertelenmesinin gerekip gerekmediğine dair sağlık kurulu raporu aldırılması için gerekli işlemlerin başlatıldığı sağlık personeli tarafından belirtilmiştir.

56. Aile hekimi tarafından, COVID-19 aşılama oranının %92 olduğu, açık cezaevine ilk giriş muayenelerini kendisinin yaptığı, hükümlünün her bilgisinin e-nabız uygulamasında gözükmediği ve bazı bilgilerinin Adalet Bakanlığının veri tabanında olduğu, hem Sağlık hem Adalet Bakanlığının veri tabanlarını birleştiren doktorlardan ilki olduğu, veri tabanları birleştirildiği için hükümlülerin reçetesi olmamasına rağmen ilaç almaya çalıştığında bunu fark edebildikleri, klasik bir aile hekimliği yapmadıklarını ve cezaevi hekimliğinin ayrı bir ihtisas dalı olması gerektiği ifade edilmiştir.

57. Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Hastanesi, Silivri Devlet Hastanesi, Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Hastanesi Diş Polikliniği ve Selimpaşa Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde hükümlülerin tetkik, tedavi ve bu servislerin işleyişlerinin Kurum tarafından yürütüldüğü, il dışından tedavi amacı ile gelen hükümlülerin tetkik ve tedavilerinin de Kurum tarafından yaptırıldığı aktarılmıştır. Sağlık personeli Revir Birimi'nde günlük tansiyon takibi, pansuman ve enjeksiyon, ilaç dağıtım faaliyetlerinin yapıldığını da ifade etmiştir. Göz polikliniği tarafından reçete edilen gözlük reçeteleri, ilgili mevzuat gereği hükümlünün kendisi tarafından ya da kurum tarafından temin edilerek hükümlülere teslim edilmektedir.

58. Psikolojik problemleri olan hükümlülerin, durumlarına göre aile hekimi ya da Psiko-sosyal Servis Birimi tarafından değerlendirildikten sonra gerekmesi halinde Kampüs Hastanesi psikiyatri servisine sevk edildiği; ileri tetkik ve tedavi gerektirenlerin sevklerinin Bakırköy Ruh Sinir Hastalıkları Servisi Psikiyatri Polikliniğine yönlendirildiği belirtilmiştir.

59. Sağlık personeline, hükümlülere yazılan reçetelerin kendileri tarafından sırası gelen eczanelere (Türk Eczacılar Birliği ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü arasında yapılan

protokol gereği belirlenen eczanelere) teslim edildiği, ilaçların 2,500 liralık kotalar halinde, zamanında ve eksiksiz olarak dağıtılmasının sağlandığı, psikiyatrik veya yeşil reçeteli ilaçların günlük dozlarda ve personel gözetiminde ilgisine verildiği aktarılmıştır.

60. Kronik rahatsızlığı bulunan hükümlülerin aile hekimi tarafından polikliniklere sevklerinin yapıldığı, gerekli tedavilerine başlanarak ilaçlarının temin edildiği, kontrollerinin aksatılmadan temin edildiği sağlık personeli tarafından ifade edilmiştir.

61. Yeşil, kırmızı reçeteli ilaçlar ve antidepresan ilaçlarının günlük dozlarla hükümlülere memur nezaretinde iştirildiği; geri kalan ilaçların ise hükümlülere imza karşılığında elden teslim edildiği aktarılmıştır.

62. Yaşlı koğuşunda kalan hükümlüler tarafından, aşı oldukları, Kurumun koşullarından memnun oldukları, COVID-19'dan dolayı gençlerden ayrı tutuldukları dile getirilmiştir.

3.2.2. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri

63. Psiko-sosyal serviste 3 psikolog, 2 psiko-sosyal servis memuru ve 1 infaz ve koruma memuru çalıştığı görülmüş olup, 971 m²'lik binada hizmet verdikleri aktarılmıştır. Bununla beraber, fiziki alan ve psikolog sayısının yeterli düzeyde olmadığı ifade edilmiştir.

64. Psiko-sosyal serviste, yönlendirme ve dilekçe talepleri doğrultusunda ve yine aynı zamanda takip amaçlı yapılan bireysel görüşmeler, grup çalışmaları, aile görüşmeleri, krize müdahale çalışmaları, sosyal inceleme raporları, açık cezaevine ayrılma ve denetimli serbestlikten yararlanma, koşullu salıverilme, gözlem değerlendirme, dönem değerlendirme, gözlem gelişim raporları, iyileştirme planı, revir ve psikiyatri konsültasyon yönlendirme raporları ve seminerlerin düzenlendiği, ilk görüşme formu gerçekleştirilerek Araştırma ve Değerlendirme Formu (ARDEF)⁶ doldurulduğu ve Değerlendirme, Profil Araçları ve Rehabilitasyon

⁶ Hükümlü ve tutuklulara, ceza infaz kurumlarına kabul aşamasında psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi kapsamında Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) doldurulmaktadır. Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi 3 Aşamadan oluşmakta, öncelikle Kurum Kabul Birimi'nde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Kurum Kabul Formu" doldurulmakta, sonra Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Psiko-Sosyal Memur" formu doldurulmakta, son olarak da Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından "Psiko-Sosyal Uzman Formu" doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir (YARDM Programı, 06.01.2022, <https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi>).

Programları (DEPAR)⁷ uygulandığı, gerekli görüldüğünde aileleri ve resmi kurumlarla da iletişime geçilerek sorunların çözüme kavuşturulmasına çalışıldığı, Kurum personeline yönelik de destekleyici bireysel görüşmeler ve grup etkinlikleri yapılarak personelin moral ve motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalar yapıldığı psiko-sosyal servis personeli tarafından aktarılmıştır.

65. Bilgi ve belgelere göre; 2019'da ilk görüşme kapsamında 13.516, genel bireysel görüşme kapsamında 2.257 ve toplamda 15.773 bireysel görüşme; 2020'de ilk görüşme kapsamında 3.142, genel bireysel görüşme kapsamında 707 ve toplamda 3.849 bireysel görüşme; 2021'de ilk görüşme kapsamında 561, genel bireysel görüşme kapsamında 301 ve toplamda 862 bireysel görüşme gerçekleştirildiği, bireysel görüşme ve gözlemler sonucunda kişinin ihtiyacına göre Revir Birimine yönlendirme yapıldığı görülmüştür.

66. Grup çalışmalarına katılacak hükümlülerin, ARDEF sonucunda ortaya çıkan psiko-sosyal ihtiyaç ekranında bulunan müdahale programlarına göre oluşturulduğu psiko-sosyal servis personeli tarafından aktarılmıştır. 2019'da öfke kontrolü, alkol ve madde bağımlılığı programı kapsamında 8 grup oluşturulmuş, programa 83 kişi katılmış; 2020'de 2 grup oluşturulmuş, 20 kişi katılmış; 2021'de COVID-19 sebebiyle grup çalışmaları yapılamamıştır.

67. Psiko-sosyal servis personeli tarafından, hükümlülerin Kuruma uyum sağlama süreçlerinde; iyileştirme çalışmalarından yeterli verimin alınabilmesi adına hükümlü yakınları ile de iş birliği yapıldığı, hükümlü yakınlarının maddi, manevi ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının giderilmesine destek olduğu aktarılmıştır. Eşe karşı şiddet suçu kapsamındaki hükümlülerin eşleri ile de suçun devamlılığının önlenmesi amacıyla sürekli iletişim kurulduğu, her türlü psikolojik ve sosyolojik danışmanlık sağlanarak ilgili kurumlara yönlendirme yapıldığı belirtilmiştir.

68. Madde kullanan hükümlülerde yoksunluktan ortaya çıkan yoğun öfke patlamaları, intihar teşebbüsleri ve kendine zarar verme gibi krizlerden dolayı müdahale gerektiren durumlarla sıklıkla karşılaşıldığı, görüşmelerin çözüm odaklı ve kısa girişimler içerdiği, gerekli raporlar düzenlenerek gerekli birimlere yönlendirildiği, iş birliği ve takip çalışmaları yapıldığı ifade edilmiştir.

⁷ Farklı suç geçmişlerine sahip hükümlülerin rehabilitasyonunu, tedavisini, topluma başarılı bir şekilde yeniden kazandırılmasını sağlayacak işlevsel bir sistemin geliştirilmesi ve bireyselleştirilmiş bir infaz hizmetinin oluşturulması kapsamında hayata geçirilmiş proje. (DEPAR Programı, 05.04.2022, <https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/depar-programi>).

69. İdarenin kayıtlarına göre; 2019'da 7; 2020'de 5; 2021'de 3 çocuk hükümlü hakkında sosyal inceleme raporu⁸ hazırlanmıştır.

70. Psiko-sosyal servis personeli tarafından, 01.01.2021 tarihinde yürürlüğe giren Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlünün Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında; hükümlünün açık cezaevine ayrılıp ayrılmaması ya da denetimli serbestlikten yararlanıp yararlanmaması kararları alınırken uzmanların rapor yazması için hükümlüden aldığı bilgileri kullanmasının menfaat çatışması yarattığı, bu durumun da hükümlülerin çekingen ve gerçeği saptırıcı tutum sergilemelerine yol açtığı, güven duygusunun oluşamamasından kaynaklı transfer ilişkisinin gelişemediği ve istenilen düzeyde terapötik bağın kurulamadığı, kişi için gerçek bir tespit ve iyileşmenin sağlanamadığı belirtilmiştir. Bu nedenlerle, psikologlar arasında iş bölümü olması; hükümlüyle birebir görüşen ve hükümlünün açık cezaevine ayrılıp ayrılmaması ya da denetimli serbestlikten yararlanıp yararlanmaması hakkında karar alan psikoloğun farklı olması gerektiği vurgulanmıştır.

71. Bununla beraber İdare tarafından hükümlünün gelecekte suç işleyip işlemeyeceği konusunda değerlendirme yapılmasının istendiği, bu değerlendirmenin bilimsel bir dayanağı olmadığı ve sadece gözleme dayalı kriterlere dayandığı için sık bir değerlendirme yapabildikleri psiko-sosyal servis personeline belirtilmiştir. İyi hal kanaatlerini somut verilere dayandırabilecekleri Rorschach testi⁹, MMPI testi¹⁰ gibi geçerliliği ve güvenilirliği olan kişilik testlerinin eğitiminin Bakanlık bünyesinde verilmesi ya da bu testlerin uygulandığı bir hastanede hükümlülere test yapılması gerektiği aktarılmıştır. Böylece değerlendirmeler yapılırken personelin gözlemiyle yetinilmeyeceği, bilimsel anlamda kabul görmüş testlerden

⁸ İdare, sosyal inceleme raporunun; boşanma sürecindeki ailelerin çocuklarının psikolojik durumunu değerlendirmek, ihmal edilmiş ya da istismara maruz kalmış ayrıca suça sürüklenme durumu ve bağımlılık sorunu yaşayan 18 yaş altında ve hukuken çocuk statüsünde olan bireyleri ruhsal açıdan analiz etmek amacıyla hazırlanan rapor olduğunu aktarmıştır.

⁹ Mürekkep lekeli testi olarak da adlandırılan Rorschach testi, mürekkep lekelerinde kişinin ne gördüğünü tanımlamasının istendiği; duygusal işleyiş, düşünme kalıpları ve kişilik hakkında bilgi edinilmesini sağlayan testtir (*The Rorschach Inkblot Test*, Kendra CHERRY, 06.01.2022, <https://www.verywellmind.com/what-is-the-rorschach-inkblot-test-2795806>).

¹⁰ MMPI, 1937'de, Minnesota Üniversitesinde, Klinik Psikolog Starke R. Hathaway ve Nöropsikiyatrist J. Charnley Mckinley tarafından geliştirilmiştir. Amaç, farklı psikiyatrik durumlar ve bunların ciddiyetini değerlendirmek için nesnel olarak kullanılacak bir araç geliştirmektir (*The Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)*, Kendra CHERRY, 06.01.2022, <https://www.verywellmind.com/what-is-the-minnesota-multiphasic-personality-inventory-2795582>).

yararlanılarak değerlendirmelerin somut ve objektif bir dayanağı olmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

72. Psiko-sosyal servis personeline, mezkûr Yönetmelik ile beraber iş yüklerinin arttığı ve kampüs cezaevi olmaları sebebiyle sirkülasyonun fazla olduğu, bu sebeplerle uzman personel ve psiko-sosyal serviste çalışan memur sayısının yoğunluğu karşılayamadığı ifade edilmiştir.

73. Psiko-sosyal servis personeline, Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı bünyesinde çalışan psikologların aynı hak ve özlük durumlarına sahip olmadıkları, Adalet Bakanlığına bağlı olarak çalışanların Sağlık Bakanlığı bünyesindeki psikolog gibi döner ve ek döner sermaye ücreti almadıkları, eşit iş için eşit ücret ve ek ödeme olması gerektiği, aşılama süreci ilk başladığında Sağlık Bakanlığında görev yapan psikologların aşı hakkında öncelik elde ederken kendilerinin sonradan aşı hakkı elde edebildikleri, cezaevinde çalışmanın kamuoyu nezdinde daha tercih edilebilir bir hale getirilebilmesi için cezaevinde çalışan psikologların maaş ve özlük haklarının iyileştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

74. Adalet Bakanlığının iyi hal değerlendirmesinde psikologları işe dâhil etmesinin iyi bir uygulama olduğu, psikologların desteklenmeleri, sayılarının ve niteliklerinin artırılması gerektiği İdare tarafından vurgulanmıştır.

3.2.3. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler

75. Hükümlülerin Kuruma tesliminin ardından aynı gün COVID-19 salgın hastalık iznine gönderildiği görölmüştür.

76. İdare tarafından, Revir ve Eğitim Birimleri işbirliği ile tüm hükümlülere hijyen eğitimi verildiği; Kurumdaki ziyaretçi giriş noktaları ile ziyaretçi mahallerine, işyurdu atölyelerine, yemekhane, yatakhane, mutfak, kantin gibi tüm ortak kullanım alanlarına bilgilendirme amaçlı olarak Sağlık Bakanlığı tarafından gönderilen broşür ve afişler asıldığı; genel mutfak, hükümlü ve personel yemekhaneleri, kantin ve kafeteryalara, hükümlülerin kaldığı oda ve binalara 10 günde 1 defa olmak üzere ve gerekli durumlarda 10 gün beklenmeksizin ilaçlama yapıldığı; tüm hükümlülere maske ve dezenfektasyon temin edildiği belirtilmiştir.

77. Ziyaret tarihi itibariyle, izolasyon bölgelerine dışarıdan bir temas sağlanmadığı, burada görevli personelin 10 günlük ev izolasyonunun ardından PCR testi yaptırdığı, test sonuçlarının negatif çıkması durumunda bu izolasyon bölümlerinde 10 günlük karantinaya alınarak görev yaptıkları ve dışarı ile temaslarının engellendiği aktarılmıştır.

78. Kurumda 24 saat sıcak su ve hijyen konusunda yeterli temizlik malzemeleri sağlandığı, ortak alanların temizliğinin gün içerisinde sürekli olarak yaptırıldığı, hükümlülerin binalarında ve ortak alanlarında sürekli olarak dezenfektan, maske ve eldiven bulundurulduğu, binalar ve koşulların her hafta düzenli ilaçlandığı, izolasyon odalarının boşaldığı anda detaylı dezenfekte edildiği, hükümlülerin telefon görüşmeleri sırasında ve sonrasında telefon ahizelerinin dezenfektan ile temizlendiği, hükümlülere dışarıdan gelen eşya ve koli gibi malzemelerinin 24 saat süre ile bekletilerek teslim edildiği, personelin maske ve siperlik ile görev yaptığı, ziyaretçiler ile temas halinde bulunan personele tulum giydirildiği, ziyaretçilere eldiven ve maske temin edildiği görülmüştür.

79. Kapalı ceza infaz kurumundan koşullu salıverilme tarihleri itibariyle açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına son bir yıl veya daha az süre kalan hükümlülerin¹¹ 14 günlük periyotlarla Kuruma teslim alındığı, bu hükümlülerin tamamen bağımsız bir binada 14 gün süre ile izolasyona tabi tutulduğu, 14 günün sonunda PCR testi yapıldığı ve negatif sonuç alınması ile kalıcı koşullara yerleştirildikleri İdarece belirtilmiştir.

80. Genel mutfak ve fırın üretim alanında ve eklentilerinde çalışan hükümlü ve personele maske, bone, eldiven gibi malzemelerin kullanımının sağlandığı ve takibinin sıkı bir şekilde yapıldığı, genel mutfakta çalışan hükümlülerin girişte ateş ölçümleri yapılarak çalışma ortamına alındığı, izole vaziyette çalışan personel haricinde zaruri durumlar dışında hiçbir personel ve hükümlünün girişine izin verilmediği, yemek ve ekmek dağıtımı yapılan araçların düzenli olarak dezenfekte edildiği, mal kabul birimlerine ürün teslim etmeye gelen firma çalışanları ile personelin temasının engellendiği, genel mutfak ve fırında görev yapan personelin izolasyon sistemine göre görev yaptığı görülmüştür.

81. Kurum personeli hariç Kuruma girecek herkes için HES kodu sorgulaması yapıldığı, hükümlülere gelen ziyaretçi, avukat, noter gibi şahısların ateş ölçümlerinin Ziyaret Kabul Merkezi girişinde termal kamera ile yapıldığı, giriş esnasında yapılan aramalarda güvenlik tedbirlerini sekteye uğratmamak kaydıyla fiziki temastan mümkün olduğunca kaçınıldığı, üst araması yapacak personelin kullanımı için koruyucu ekipman (önlük, maske, yüz koruyucu siperlik ve eldiven) hazır edildiği, ziyaret kabul mahallinde, kurum girişinde ve açık görüş alanında kalabalık ortamların oluşmaması için gerekli uyarıcı afişler, sosyal mesafenin takip

¹¹ 5275 sayılı Kanun, geçici m. 9/6.

edilebileceği şekilde 1,5 metre aralıklı bölmeler ve 1,5 metre aralıklı yönlendirici yer işaretleri ile tedbirler alındığı, ziyaret ayrıştırma bölümünde görev yapan personelin izolasyon önlüğü, maske, siperlik ve eldiven ile görev yaptığı, ziyarete gelen hükümlü yakınlarına maske ve eldiven verildiği, ziyaretçilerin yarı kapasiteyle çalışan otobüsler vasıtasıyla kapalı kurumlara taşındığı, açık ziyaret mahallinde ve ziyaretçilerin kullanacakları bütün alanlarda el dezenfektanı hazır edildiği, ziyaretçilerin kullanacakları tuvaletlerde tek kullanımlık kağıt havlular ve sıvı sabun hazır edildiği, açık görüş alanlarındaki tuvaletlerin temizliğini yapacak olan kişilerin kullanımı için maske, eldiven ve dezenfektan hazır edildiği ve bu kişilerin kullandıkları maske ve eldivenleri temizliğin bitiminde çıkararak ellerini dezenfektan ile dezenfekte etmeleri hususlarında bilgilendirmeler yapıldığı İdarece aktarılmıştır.

82. İdarece, 10 gün süre ile izolasyon şartlarında Kurumda görev yapan vardiya personelinin görev yaptıkları binalardaki boş olan ve hijyen tedbirleri uygulanan odalarda barındırıldığı, sıcak su, dezenfektan malzemeleri ve temizlik malzemeleri temin edildiği belirtilmiştir.

83. İşyurtları bünyesinde faaliyet gösteren 3 adet hükümlü kantini ve 4 adet satış mağazasından oluşan 7 adet satış yeri, duruşma salonu kafeterya, mobilya atölyesi, fırın iş kolu, araç bakım onarım, fotoğraf, inşaat atölyelerinin faaliyette olduğu, diğer atölyelerin COVID-19 kapsamında geçici olarak kapatıldığı aktarılmıştır.

84. İşçi koğuşunda çalıştırılan hükümlülerin maske, eldiven ve siperlik ile çalışmalarının sağlandığı; fırın, yemekhane ve hijyen ile ilgili uygulamalarda görevli hükümlülere ayrıca tulum giydirildiği görülmüştür.

85. Risk grubunda bulunan hükümlülerin sağlık dosyalarının incelenerek diğer hükümlülerden ayrı bir bölümde barındırılmalarının sağlandığı, durumlarının yakından takip edilerek olası bir bulaş durumunun önlenmesinin amaçlandığı İdare tarafından aktarılmıştır.

86. İdare tarafından, Bilim Kurulunun tavsiyeleri ve Adalet Bakanlığının talimatları doğrultusunda Kurumda yatılı görevli olanlar, evinde izolasyona tabi olarak çalışanlar ve evinde istirahatli olanlar olmak üzere 3 çalışma grubu oluşturulduğu; izolasyona tabi tutulan personelin 10 gün Kurumda görevli, 10 gün evde istirahatli, 10 gün de evde izolasyona tabi olarak çalıştığı aktarılmıştır. İzolasyonun bitiminde personel, Kurumdaki görevine başlamadan 2 gün önce Silivri İlçe Sağlık Müdürlüğü ekiplerince PCR testine tabi tutulmakta olup test sonuçları negatif çıkarsa servis araçlarıyla Kuruma getirilmektedir. İdari binada görev yapan personelin ve birim personelinin 08:00-17:00 saatleri arasında normal mesailerine devam

ettikleri; duruşma salonları, kampüs ve lojman nizamiyelerinde görevli personelin ise 08:00-20:00 ve 20:00-08:00 (12-24; 12-48 saat) vardiya sistemi ile görev yaptıkları da belirtilmiştir.

87. Kurumda bulunan hükümlülerden birinin belirti göstermesi halinde ivedilikle PCR testi yapıldığı, test sonucunun pozitif çıkması halinde odasında bulunan diğer hükümlülere de PCR testi yapıldığı, test sonucu pozitif çıkan hükümlüler ve temaslı olup da test sonucu negatif çıkan hükümlülerin diğer hükümlülerden ayrı alanlarda barındırılarak 14 günlük izolasyona tabi tutuldukları, 14 günlük izolasyon sonucunda çift PCR testi ile hastalığın seyrinin kontrol edildiği ve sonuçların negatif çıkması halinde diğer hükümlülerin olduğu binalara gönderildikleri ifade edilmiştir.

3.3. BESLENME

88. Silivri Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde bulunan bütün ceza infaz kurumlarına verilen yemeklerin Açık Ceza İnfaz Kurumu bünyesindeki Genel Mutfak Biriminde hazırlanıp dağıtıldığı belirtilmiştir. Mutfağın 2.310 m²'lik kullanım alanı olduğu, 25.000 kişiye yemek hazırlanabilecek şekilde, en son teknoloji ile donatılarak tasarlandığı; 21 adet konveksiyonel fırın, 56 adet yer ocağı, 3 adet patates soyma makinesi, 2 adet sebze doğrama makinesi, 1 adet kıyma makinesi, 1 adet 4-6 °C, 3 adet -18 °C, 5 adet 0-4 °C, 2 adet (-2)-0 °C olmak üzere toplam 11 adet soğuk hava deposu bulunduğu, genel mutfak bina depolarının (995 m²) tadilat işlemlerinin devam ettiği aktarılmıştır.

89. Gıda Mühendisi tarafından yapılan bilgilendirmede ise mutfağın 2008-2009 yıllarında ilk kurulduğu dönemde 5.000-6.000 kişilik olduğu, ziyaret anında 25.000 kişiye yemek verecek kapasitede üretim yapıldığı, temel endüstriyel mutfak tarzında mutfağa sahip oldukları, günlük iâşe bedelinin ekmek dâhil 11,5 lira olduğu, 2017'de havalandırma alanlarının yenilendiği, pişirme, hazırlık ve sevk kısımları için alanların eşit olması gerekirken alan bakımından darlık yaşandığı ifade edilmiştir. Mutfağın genişleyeceği, günlük depolar yapılacağı ve bu günlük depolarda 3 günlük malzemeler olacağı, et, tavuk ve balık ürünleri için soğuk hava deposuna sahip oldukları, 38 olan ocak sayısının 85'e çıkarılacağı ve bir fırın bölümü daha ekleneceği İdare tarafından belirtilmiştir.

90. Diyabet, vegan, çölyak, karaciğer yetmezliği ve doktor tarafından özel gereksinimi tespit edilen hasta hükümlü ve tutuklular için ayrı menüler hazırlandığı görülmüştür. Kurum bünyesinde görevli diyetisyenin önerileri dikkate alınarak ve Sağlık Bakanlığının belirlemiş olduğu kalori esasına göre menülerin oluşturulduğu; menülerin çeşitlilik de dikkate alınarak çorba çeşitleri, etli yemekler, tavuklu yemekler, sebze yemekleri, tüm kuru gıda çeşitleri ile

yapılan yemekler, mevsim koşullarına göre piyasada bulunan yeşil sebze ve meyveler, bağımsızlık sistemini kuvvetlendirici ve menülere uygun olarak düşünülen içecek ve meşrubat çeşitleri, tatlı ve börek çeşitleri, kahvaltılık piknik grubu ürünlerden (tereyağı, bal, reçel, çikolata, helva, siyah ve yeşil zeytin çeşitleri, siyah çay ve bitki çayları) oluşturulduğu aktarılmıştır. 01.09.2021 tarihli iâşe tabelasına göre kahvaltılık; 18.382 genel, 39 vejeteryan, 4 vegan, 263 diyet, 8 açlık grevi olmak üzere toplam 18.696 kişilik, öğle yemeği; 19.183 genel, 39 vejeteryan, 4 vegan, 265 diyet, 8 açlık grevinde bulunan hükümlüler için olmak üzere toplam 19.499 kişilik, akşam yemeği; 18.382 genel, 39 vejeteryan, 4 vegan, 263 diyet, 8 açlık grevi olmak üzere toplam 18.696 kişilik yemek çıkartılmıştır.

91. İncelemeler sırasında, İdare yetkilileri tarafından; üretilen ekmeklerin her ay laboratuvara gittiği, yıllık un ihalesinde 6 aylık yerine 1 yıllık anlaşma yaptıkları ve bu sayede en ucuz ekmeğin kendilerinde üretildiği, ekmeğin fiyatının 0,50 lira, perakende satışta 1 lira olduğu, ekmeği uygun maliyetle yapmaya çalıştıkları ve ekmeğin maliyet düşüklüğüyle yapılan tasarruf sayesinde yemeğin kalitesinin artırıldığı, ekmekle ilgili hiç şikâyet almadıkları belirtilmiştir. Ekmeğin bakteri riskinden ötürü sıcak dağıtılmadığı, soğutucuda soğutulduktan sonra dağıtıldığı, 350 gramlık normal ekmek, kepek ekmeği ve tost ekmeği yapıldığı, ekmek yapımında enzim kullanılmadığı ve maya kullanıldığı ifade edilmiştir. Bununla beraber, 200 kişilik istihdam kapasitelerinin olduğu, ziyaret anında 120-150 çalışan hükümlünün olduğu, 25.000 kişiye ekmek çıkartıldığı, fırın darlığıyla ilgili problem olduğu aktarılmış olup, fırın ve binanın büyütülmesi için çalışmaların devam ettiği görülmüştür.

92. İçme suyu ihtiyacının hükümlülerin ortak alanlarında bulunan su sebilleri vasıtasıyla karşılandığı, kantinlerde de su satışı yapıldığı görülmüştür.

3.4. PERSONEL VE YÖNETİM

3.4.1. Genel Bilgiler

93. Personele yönelik hizmet içi eğitimler düzenlendiği; cezaevi işleyişi ve birimleri ile ilgili eğitimler başta olmak üzere arama kurtarma eğitimi, psiko-sosyal servis uyum eğitimleri, mesleki müdahale eğitimleri ve yetiştirme eğitimleri gibi eğitimlerin düzenlendiği İdarece aktarılmıştır. İnsan hakları ile işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin özel bir eğitim düzenlenmediği fakat infaz ve koruma memurları yetiştirme eğitimlerinde insan hakları ile ilgili olarak ders içeriği bulunduğu belirtilmiştir. Personelin genel olarak eğitim seviyesi yüksek kişilerden oluştuğu, yetişme aşamasındaki eğitimleri sebebiyle hassas gruplara yaklaşım

konusunda yeterli donanım ve bilgiye sahip durumda oldukları ifade edilmiştir.

94. Ziyaret tarihi itibarıyla 3 çeşit çalışma sistemi bulunduğu ifade edilmiştir. Gündüz görevlisi personelin hafta içi günlük 8 saat çalışma sistemi ile; vardiyada görevli personelin 12-24 ve 12-48 saat çalışma sistemi ile çalıştığı, COVID-19 sebebiyle oluşturulan izolasyon gruplarında görev yapan personelin ise 10 gün kurumda, 10 gün evde ve karantinada, 10 gün izinli olduğu aktarılmıştır.

95. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevi İzleme Kurullarının 2019 yılı öneriler listesinde Kuruma personel takviyesi önerilmiş olmakla beraber, hala istenilen personel sayısına ulaşamadığı İdare tarafından belirtilmiştir.

96. Görüşmeler esnasında, Çorlu'nun Tekirdağ sınırlarında kalması sebebiyle Çorlu'da yaşayan memurların ulaşım konusunda önceden mağdur olduğu, söz konusu memurlar için servis güzergahı ilave ettirildiği, izolasyon sürecinin memurda baskı oluşturduğu ve memurun özel yaşamını bozduğu, İstanbul'un hem Anadolu hem Avrupa yakasına birer tane açık ceza infaz kurumu açılmasının hizmet gereği uygun olacağı bazı infaz ve koruma memurları tarafından ifade edilmiştir.

97. Memurlar tarafından; eğitimin yetersiz olduğu, sadece UYAP eğitimi verildiği ve kendilerini geliştiremedikleri, büyükşehirlerde kira desteği olması gerektiği, çocukları için yeterli kreş olmadığı, çocuklarını daha uzak kreşlere göndermek zorunda kaldıkları, bu sebepten doğan servis ücretinin de kendilerine külfet oluşturduğu belirtilmiştir.

98. Eğitim Biriminde yapılan görüşmeler sırasında, hükümlülerin eğitimi için eğitimci eksikliği olduğu ifade edilmiştir.

99. İnfaz Kalemi Biriminde 16 kişi çalıştığı, çalıştıkları odanın yeni yapıldığı, ferah olduğu, girişinin bahçeden olduğu gözlemlenmiştir. İnfaz Kalemi Biriminde çalışan infaz ve koruma memurları tarafından; hükümlülerin Kuruma girdikten sonra, her türlü işlem ve dilekçe işlerinin kendileri aracılığıyla gerçekleştiği, dilekçelerle ilgili hükümlülere bilgilendirmeler yapıldığı ve hükümlülerin giden dilekçelerin kaydını görebildikleri, eski çalıştıkları odanın çok küçük olduğu için dosyalarının karıştığı, yeni yapılan odanın ferah ve çalışmaya uygun olduğu belirtilmiştir. Bununla beraber uygulamada karışıklıklar ve tutarsızlıklar yaşandığı, yapılan işlerde yeknesaklığın olması ve standart sağlanması açısından gerekli düzenlemelerin yapılmasının iyi olacağı vurgulanmıştır.

3.4.2. Şikâyet ve Disiplin Prosedürleri

100. Hükümlülerin yazılı olarak verdikleri talep dilekçelerinin günlük olarak alındığı, ilgili birimlere UYAP üzerinden gönderimlerinin sağlandığı, dilekçelerin konularının genel olarak infaz işlemleriyle ilgili bilgi edinme üzerine yoğunlaştığı İdarece aktarılmıştır.

101. Son 1 yıl içinde işkence ve kötü muamele iddiasıyla başvuruda bulunan hükümlü bulunmadığı İdare tarafından bildirilmiştir. Hükümlülerle yapılan görüşmelerde de işkence ve kötü muamele iddiasıyla karşılaşılmamıştır.

102. Hükümlü veya hükümlü yakınları tarafından 2017 yılından ziyaret tarihine kadar 4 personel hakkında şikâyette bulunulduğu; söz konusu personeller hakkında iki soruşturma dosyası açıldığı, soruşturma kapsamında bir personelin idari yönden disiplin cezası ile tecziye edildiği, adli yönden ise haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verildiği aktarılmıştır.

103. Bilgi ve belgelere göre, son 1 yıl içerisinde; 1 hükümlü kınama, 132 hükümlü hücreye koyma, 5 hükümlü ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma, 1 hükümlü de ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezaları almış olup, toplamda 139 hükümlü hakkında gerekli incelemeler yapıldıktan sonra, yargı yolu açık olmak üzere disiplin cezası verilmiş bulunmaktadır.

3.4.3. Kuruma Kabul

104. İdare tarafından, Kuruma gelen hükümlülerin ilk kabulleri sırasında eşkâl işlemlerinin ardından eşya ve üst araması yapılarak şüpheli bir durumun varlığı veya gerekli görülen başkaca hallerde mevzuat kapsamında belirlenen usuller çerçevesinde detaylı arama yapıldığı ve hükümlülerden aramalara ilişkin bir şikâyet gelmediği aktarılmıştır.

105. İncelemeler sırasında, gece gelen hükümlünün sabaha kadar geçici koğuştta beklediği belirtilmiş olup, geçici koğuştta 2'li ranza sisteminde toplam 6 yatağın bulunduğu gözlemlenmiştir.

106. Güvenlik tarafından, aramada üst çıkarılmadığı ve çıplak olarak arama yapılmadığı, hükümlünün ceket içi, tişörtü, cepleri, ayakkabı ve çoraplarının sistemli ve sıralı bir şekilde arandığı, detaylı aramanın sadece kişinin uyuşturucu ve benzeri madde taşıdığına dair şüphe olduğunda yapıldığı, bu durumun da nadiren gerçekleştiği belirtilmiştir.

3.5. SOSYAL, KÜLTÜREL, MESLEKİ, EĞİTSEL VE SPORTİF ETKİNLİKLER

3.5.1. İşyurtları

107. Hem İŖyurdu Müdürlüğü hem genel faaliyette alıŖan hükümlü sayısı 465'tir. İdare tarafından, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu İŖ Yurtları Müdürlüğü bünyesinde hükümlülere meslek edindirmek amacı ile 31 ayrı iŖ kolu ve satıŖ yeri bulunduğu; bu atölyelerin 7'sinin faaliyette olup, diğer atölyelerin COVID-19 kapsamında alınan önlemler iŖıĖında faaliyetlerine ara verildiği; iŖ sağlığı ve güvenliği önlemleri de dikkate alınarak 155 hükümlünün iŖyurtları kapsamında alıŖtırıldıĖı aktarılmıŖtır.

108. İdare tarafından, grŖmeler sırasında; hükümlülerin İŖyurdu Müdürlüğüne bağlı olarak da, genel faaliyette de alıŖtıĖı, İŖyurdu Müdürlüğüne bağlı olarak alıŖanların sigortalı olduğu ifade edilmiŖtir.

109. İncelemeler sırasında, COVID-19'dan dolayı İŖyurdu Müdürlüğü kapsamındaki bazı iŖ kollarının durdurulduğu, çiğ köfte imalat ve hazır yiyecek imalat atölyelerindeki iŖlere ara verildiği, üretimden ziyade inŖaat iŖleri gibi hizmet kollarının aktif olduğu grlmŖtir.

110. Atölyelerde, mobilya tefriŖatı, demir doğrama, kaynak iŖleri, inŖaat iŖleri, sıhhi tesisat iŖleri, araç bakım onarım iŖlerinin gerekleŖtirildiĖi mobilya imalatı iŖkolu, inŖaat ve bakım onarım iŖkolu, araç bakım onarım iŖkolu, oto yıkama iŖkolu bulunduğu; ayrıca kampüs hizmetine yönelik olarak, kampüs içerisinde unlu mamuller iŖkolu, terzi iŖkolu, misafirhane, duruŖma salonu, kafeterya, ziyaret kabul merkezinde kafeterya, büfe ve satıŖ mağazası, lojman bölgesinde fotoğraf iŖkolu, restoran, market, erkek kuafr, halı saha iŖletmeciliĖi bulunduğu; İŖyurdu Müdürlüğüne bağlı üretim tesisi olarak ise karton bardak iŖkolu, hazır yiyecek imalatı, çiğ köfte üretimi, sebze ve meyvecilik ve mantar yetiŖtiriciliĖi yapıldığı İdare tarafından aktarılmıŖtır.

111. İŖyurtları Müdürlüğüne bağlı olarak; 1 ve 2 Nolu İ Kantin, Bakırköy Adliye Binasında hizmet veren Adliye 1 Nolu Kantin, İstanbül Bölge İdare Mahkemesi zemin katında hizmet veren Adliye 2 Nolu Kantin, lojman bölgesinde hizmet veren 1 Nolu DıŖ Kantin, Ziyaret Kabul Merkezinde hizmet veren Halka Açık 1 Nolu SatıŖ Mağazası, Silivri Adliyesinde hizmet veren 1 Nolu Tabldot Restoran, Silivri Adliyesinde hizmet veren kafeterya, Silivri Kampüs yerleŖkesinde bulunan duruŖma salonları binasında hizmet veren kafeterya, kurumda yer alan hükümlü ve hükümlü yakınlarına hizmet veren 3 kafeterya, lojman bölgesinde hizmet veren kafeterya, lojman bölgesinde hizmet veren 1 Nolu Restoran, yer almaktadır. İncelemeler sırasında; lojman tarafında bulunan kantinde cezaevi ürünleri satıldığı, kar oranları dŖk olduğu için halkın fayda sağladığı, hükümlünün de hem sigortasının yapıldığı hem de aylık 500-600 lira civarında para kazandığı ifade edilmiŖtir.

112. Bilgi ve belgelerde; fırın ve unlu mamuller atölyesinde dönüşümlü olarak 10 infaz ve koruma memuru, 67 hükümlü çalıştığı, Kampüs Ceza İnfaz Kurumlarında kalan hükümlü ve tutuklular ile çalışan personelin iaae ekmekleri ve lojmanda ikamet eden personel için günlük olarak ekmek ihtiyaçlarının karşılandığı, ekmeğin yanı sıra kuru pasta, kek, hamburger ekmeği gibi ürünlerin üretildiği, ürünlerin büfelerde, kurum kafeteryalarında satıldığı, atölyenin un deposu, fermantasyon odası, sevkiyat odası, çalışan hükümlü yemekhanesi, memur odası ve soyunma odalarından oluştuğu görülmüştür.

113. Mobilya ve ağaç işleri atölyesinde polivinil klorür bantlama, yatar daire testere, şerit testere, kalınlık testere, dik ve yatar freze ekipmanları ile hizmet verildiği; Silivri, Çağlayan, Bakırköy Adliyelerine dolap, masa ve kapitone kaplama imalatları gerçekleştirildiği, atölyede 2 mobilya teknisyeni, 3 infaz ve koruma memuru ve 11 hükümlü çalıştığı İdare tarafından aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında işçi hükümlüler, deneyimli mobilya teknisyenleri olduğunu belirtmişlerdir.

114. Sebze ve meyvecilik atölyesi kapsamında 7 dekar kavun ve karpuz, 7 dekar domates, biber, mısır olmak üzere 14 dekar alanda yıllık ortalama 8 ton ürün yetiştirildiği, ürünlerin Kampüste bulunan yemekhane, market ve büfede satıldığı belirtilmiştir.

115. Mantar yetiştiriciliği atölyesinin sebze ve meyve işkolu çalışanları tarafından işletildiği, her biri 7 x 14 metre ebatlarında, 10 santimetre cam yünü kaplı, alüminyum folyo ilaveli, çift kat brandalı ve makaslı sistem, +40 ve - 20 °C arasındaki sıcaklıklarda bile mantar yetiştirmeye uygun, tam izolasyonlu, 10 ton kompost alım kapasiteli 3 adet çadırdan ibaret olduğu, yarı otomasyon sistem olarak dizayn edildiği, her bir çadırın kendi içerisinde otomasyon sistemi, otomasyon havalandırma sistemi, otomasyon aydınlatma sistemi ve manuel iklimlendirme sistemine sahip olup, tüm bu sistemlerin merkezi bir bilgisayar gözetim sistemine bağlı olduğu aktarılmıştır.

116. Çiğ köfte imalatı atölyesinde, 2 adet 150 kilogramlık üretim kapasiteli yoğurma kazanı olduğu, alınacak sıkma makinesi ile günlük maksimum 450 kilogram kadar üretim yapılacağı, 1 adet soğuk hava deposu ve çiğ köfteyi vakumlu ve hijyenik bir şekilde paketleyen paketleme makinesinin mevcut olduğu, atölyede 1 personel ve 10 hükümlü çalıştığı, hükümlülere hijyen eğitimi verilerek hijyen sertifikası aldırıldığı aktarılmıştır.

117. Hazır yiyecek atölyesinde üretimi yapılan haşlanmış yumurta, sütlaç, trileçe, tulumba tatlısı gibi ürünlerin kafeterya, restoran ve kantinlerde satıldığı belirtilmiştir.

118. Oto bakım ve onarım, oto yıkama atölyelerinde Kampüste bulunan araçların ve diğer kamu kurumlarından gelen araçların bakım, onarım ve tamirinin, klima gaz dolumu ve bakımı, balans ayarı, kaporta boya ve düzeltme, araç yıkama, oto kuaför ve pasta cila işlemlerinin yapıldığı İdare tarafından aktarılmıştır.

119. İdarece, fotoğraf atölyesinde son sistem minilab baskı makinesi kullanılarak, kampüs içindeki hükümlü ve tutukluların, personel ve lojman sakinlerinin fotoğraf çekim ve baskı işlerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

120. Lojmanlar bölgesinde kuaför işkolu olduğu, kuaförün lojmanda oturan personel, personel yakınları ve kurum personeline hizmet verdiği, COVID-19 sebebiyle faaliyetine ara verdiği aktarılmıştır.

121. İşyurdu Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren misafirhanenin, başta Adalet Bakanlığı olmak üzere, kamu personeline konaklama amaçlı hizmet vermek amacıyla 2015 yılında hizmete girdiği, 3 katlı olan ve 4'ü süit, 32'si standart olmak üzere toplam 36 odadan oluşan misafirhanenin İşyurdu Müdürlüğü tarafından işletildiği ifade edilmiştir.

122. İnşaat atölyesinde mesleki eğitimlerle hükümlülere meslek ve sanat öğretmenin amaçlandığı, bu amaçla bakım, onarım, tamir ve tadilat işlemleri, ek hizmet binalarının demir kalıp, duvar, sıva, alçı sıva, tavan, asma tavan, çatı gibi inşaat işlerinin yapıldığı, Demir Atölyesi Biriminde ise kampüs içerisinde ihtiyaç duyulan yerlere demir, ferforje, kapı-pencere, kamelya, çatı, merdiven ve korkuluk, yol ızgarası ve mazgal imalat ve montajları yapıldığı ifade edilmiştir.

123. Terzi atölyesinde paça tamiri, fermuar değişimi, ceket tamiri, ütü hizmeti verildiği belirtilmiştir.

124. Genel Bütçe Ambar Biriminde; Kampüs bünyesinde bulunan ceza infaz kurumlarının tüm iaşe, doğalgaz ödemeleri, içme suyu ve kullanma suyu temini, elektrik, personel servis hizmetleri, kurum ve eklentilerinin ilaçlanması, kurum arıtma tesisinin su analizi ve çevre danışmanlık hizmeti, trafolarla ait trafo işletme sorumluluğu, Kurum demirbaşına kayıtlı araçların bakım onarım, muayene, sigorta işlemleri, jeneratör bakım ve onarımları, kurum semt polikliniğinde bulunan asansörlerin bakım ve onarımları, güvenlik sistemleri bakım ve onarımları, yangınlar ve doğal afetlere karşı gerekli ihtiyaçların karşılanması, mutfak malzemelerinin temini, Kamu İhale Kanunu çerçevesindeki alımlar, hükümlü ücretleri, eczane ödemeleri, bina bakım ve onarımları, kazan dairesi (ısı merkezi) bakım onarımları, kurum

telefon faturaları ödemeleri, hükümlü elektrik paralarının tahsili ve takibi, hükümlü iaşe bordroları takibi, personel kıyafetleri gibi görevlerin yerine getirildiği İdarece aktarılmıştır.

125. Görüşmeler sırasında; mutfakta çalışan 2 işçi hükümlü tarafından, koğuştta herkesin 08:00-17:00 saatleri arasında çalıştığı, aylık 220 lira ücret aldıkları, hafta sonu çalışmadıkları; İşyurtları Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan bir işçi hükümlü tarafından, aylık 350 lira aldığı, usta sınıfında çalışanların aylık gelirinin 400 liraya kadar çıktığı; temizlik işinde görevli bir işçi hükümlü tarafından, aylık 200 lira aldığı; araba yükleme görevi yapan 2 işçi tarafından, aylık 218 lira aldıkları, bir hükümlü işçi tarafından haftanın 5 günü çalıştığı aylık 180 lira aldığı, mesleki eğitim okuluna kayıt yaptırdığı; başka bir hükümlü işçi tarafından ise, 08:00-15:00 saatleri arasında her gün çalıştığı, aylık 127 lira aldığı ifade edilmiştir. Hükümlü işçilerce çalışma koşullarından ve Kurumun koşullarından memnun oldukları dile getirilmiştir.¹²

3.5.2. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler

126. Eğitim Biriminde 2 öğretmen, 3 infaz ve koruma memuru ve 1 engelli memurun görev yaptığı görülmüş olup, fiziki alan ve öğretmen sayısının eğitim faaliyetleri için yeterli olmadığı İdare tarafından belirtilmiştir.

127. COVID-19'dan önce Eğitim Birimi tarafından, 1. ve 2. kademe okuma yazma kursları verildiği ve okuma yazma seviye tespit sınavları yapıldığı; talep doğrultusunda açık öğretim ortaokulu, açık öğretim lisesi, açık öğretim fakültesi, açık ve uzaktan eğitim fakülteleri, yükseköğrenim örgün öğretime ilişkin her türlü kayıt ve öğrencilik işlemlerinin takip edildiği aktarılmıştır.

128. Dilekçe ile kendilerine başvuran, UYAP sisteminden ya da diğer yollarla okuma yazma bilmediği tespit edilen yetişkin hükümlülerin okuma yazma kurslarına dâhil edildikleri, 1. kademe okuma yazma kursunu başarıyla bitirenlerin 2. kademe okuma yazma kurslarına alındıkları ifade edilmiştir.

¹² Çalışan hükümlü ve tutuklulara gündelik verilir. Gündelikler çırak, kalfa ve ustalar için ayrı ayrı olmak üzere, yapılan işin niteliğine ve işkollarına göre İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunca belirlenir. (Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare, Muhasebe ve İhale Yönetmeliği, m. 32.1)

129. İdare tarafından iletilen bilgi ve belgelerde; 2019'dan beri 1. kademe okuma yazma kursuna ve seviye tespit sınavına 57 hükümlünün katılmış olduğu, 21'inin sınav sonunda başarılı olarak belge aldığı, 36'sının tahliye, nakil ve başarısızlık sebebiyle belge alamadığı; 2. kademe okuma yazma kursuna ve seviye tespit sınavına 23 hükümlünün katılmış olduğu, 11'inin sınav sonunda başarılı olarak belge aldığı, 12'sinin tahliye, nakil ve başarısızlık sebebiyle belge alamadığı görülmüştür. Ayrıca, 2. kademe eğitimi kursunu başarıyla tamamlayan hükümlüler ile ilkokul mezunu olan ya da ilköğretim okulu 6, 7 veya 8. sınıflarından ayrılan hükümlülerin tespit edilerek ve gerekli bilgilendirmeler yapılarak, talepleri doğrultusunda açık öğretim ortaokuluna kaydedildikleri de belirtilmiştir.

130. 01.01.2019-27.10.2021 tarihleri arasında 198 hükümlünün Yükseköğretim Kurumları Sınavı başvuru işlemleri yapıldığı ve yükseköğretim görmeleri için sınava katılmalarının sağlandığı ifade edilmiştir. İdareden alınan bilgi ve belgelere göre; 2019 yılında toplam 40 hükümlü Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesinde açık öğretim, açık ve uzaktan eğitim fakültelerine devam etmiş olup, 3 hükümlü mezun olarak fakülteyi tamamlamıştır; 2020 yılında toplam 39 hükümlü açık öğretim, açık ve uzaktan eğitim fakültelerine devam etmiş olup, 3 hükümlü mezun olarak fakülteyi tamamlamıştır. 2020 Nisan'dan itibaren hükümlüler COVID-19 iznine ayrılmış olup, kapalı statüsündeki hükümlüler açık ceza infaz kurumuna gelmeye başlamışlardır. 01.01.2021-27.10.2021 tarihleri arasında toplam 4 hükümlü açık öğretim, açık ve uzaktan eğitim fakültelerine devam etmiş olup, henüz mezun olan bulunmamaktadır. 01.01.2019-27.10.2021 tarihleri arasında yükseköğrenim örgün öğretime devam eden hükümlü öğrenci sayısı ise 168'tir.

131. 01.01.2019-27.10.2021 tarihleri arasında bilgisayar kullanımı (bilgisayar işletmenliği, operatörlük), gıda ve su sektöründe çalışanlar için hijyen eğitimi, iş güvenliği ve işçi sağlığı, ofis programları kullanımı, hijyen eğitimi, aşçı çıraklığı konularında hükümlülere meslek eğitimi kursları verildiği belirtilmiştir.

132. İdare tarafından, Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan işbirliği protokolü uyarınca 07.02.2020'de Kurum bünyesinde Manevi Rehberlik Birimi kurulmuş olup, birimde 1 vaiz ve 1 infaz ve koruma memuru görev yaptığı aktarılmıştır. Birim tarafından seminer ve konferanslar, dini gün ve bayramlara özel programlar, yarışmalar düzenlendiği; koğuş ziyaretleri yapılarak hükümlülerin dini sorularının cevaplandırıldığı ve dini sohbetler gerçekleştirildiği; dilekçe vermek suretiyle bireysel görüşme talep eden hükümlülerle görüşülerek manevi rehberlik hizmeti verildiği; yakınları vefat eden hükümlülere taziye ziyareti yapılarak Kur'an-ı Kerim okunduğu; Kurum içinde yer alan iki mescitte

hükümlülerin manevi gelişimlerini sağlayıcı irşat faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bilgisi verilmiştir. Birim tarafından Kurum personeline yönelik olarak “Aile İçi Şiddet” konferansı da düzenlenmiştir. Nisan 2020’den sonra faaliyet ve etkinlikler COVID-19 sebebiyle gerçekleştirilememiş olup, ziyaret tarihinden 2 hafta önce Yeşilay ve madde bağımlılığıyla ilgili konferans gerçekleştirildiği aktarılmıştır.

133. İdare tarafından, Halk Eğitim Müdürlüğü işbirliğinde çeşitli meslek alanlarında kurslar açıldığı, söz konusu kurslar sayesinde hükümlülerin meslek öğrenebildikleri, kalfalık ve ustalık belgesine sahip olabildikleri, COVID-19 nedeniyle 2020’de sınavlar gerçekleştirilemese de 2019’da Silivri İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Mesleki Eğitim Merkezi ile Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü işbirliğinde gerçekleştirilen kalfalık/ustalık sınavları neticesinde 34 hükümlünün kalfalık, 1 hükümlünün ustalık belgesi almaya hak kazandığı, 960 m²’lik kapalı alana sahip Mesleki Eğitim ve Çıraklık Merkezi binasının Adalet Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yapılan protokollere uygun olarak hazırlandığı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından müdür görevlendirmesi yapılan Mesleki Eğitim Merkezinin öğrenci kabulüne hazır olarak beklediği ifade edilmiştir.

134. Kuruma ait 2 adet kütüphane binası bulunduğu görülmüş olup, 27.10.2021 tarihi itibarıyla 5.815 kitap bulunduğu, İngilizce ders kitaplarının da yer aldığı, en fazla 3 kitabın 15 gün süreyle alınabildiği, 15 günlük sürenin 15 gün daha uzatılabildiği, 120 m² alana kurulu bir kütüphanede hükümlülere ve personele hizmet verildiği, ikinci kütüphane binasının ise Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı arasında yapılan protokol neticesinde 960 m² alana sahip 2 katlı prefabrik binanın kütüphane binasına dönüştürülmesiyle tamamlandığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından oda tefrişatlarının yapılarak hizmete açılmasının beklendiği İdarece aktarılmıştır.

135. İdare tarafından, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler hususunda etkin bir kurum oldukları; bu kapsamda konferans, konser, bilgi yarışması, münazara, tiyatro, sinema gösterimi, belirli gün ve haftaların kutlanması, anma törenleri, spor turnuvaları düzenlendiği bildirilmiştir. İdareden alınan bilgi ve belgelerde; 2019 ve 2020 yıllarında 52 konferans, 5 konser, 11 bilgi yarışması, 11 münazara, 4 tiyatro, “Çanakkale Şehitleri” konulu oratoryo, 10 tören ve anma günü, 25 sinema gösterimi, futbol, voleybol, masa tenisi, dart, satranç, bilardo, bisiklet yarışması, üç sayılı basket, penaltı atışı, bocce, masa futbolu branşlarında 17 spor turnuvası, düzenlendiği; 01.01.2021-27.10.2021 tarihleri arasında COVID-19 tedbirleri sebebiyle etkinlik gerçekleştirilemediği görülmüştür. Bununla beraber, Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından hazırlanan proje sonucu İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğü ile Bakırköy Cumhuriyet

Başsavcılığı arasında imzalanan “Fiziksel Aktivite İmkânlarının Geliştirilmesi” işbirliği protokolü uyarınca 2016 yılı içerisinde 50 adet bisiklet tahsis edildiği, bu bisikletlerle bisiklet kullanmayı bilmeyen hükümlü ve personele bisiklet kullanma eğitimi verildiği, parkur yarışmaları ve doğa turları düzenlendiği de aktarılmıştır. Bahçede halı saha, basket potaları ve file bulunduğu gözlemlenmiştir.

136. Hükümlülerin davranışlarını daha özenli olmaya ve hükümlüleri kitap okumak gibi kendilerini geliştiren eylemlere yönelmeye teşvik ettiği için İdare ve Gözlem Kurulunun getirilmesinin iyi bir uygulama olduğu ifade edilmiştir. Bununla beraber açık cezaevlerinde hükümlülerin hem üretime katılıp hem de topluma hazırlanırken, mesleki bilgi ve deneyimlerinin arttığı, meslek, sanat ve eğitim anlamında eksiklerini kapattıkları ve topluma hazırlandıkları, okula gidip gelebildikleri, 3 ayda 1 defa olmak üzere 10 gün izin hakları olduğu belirtilmiştir.

137. Hükümlülerce, ...¹³ olmadığı, saat 22:30’da televizyonun kapatıldığı, sayımın 19:00’da başlayıp 20:00’ye kadar sürmesinden dolayı haberleri izleyemedikleri, sayımın saat 18:00 ya da 20:00’ye çekilmesi gerektiği, açık halı saha zemininin kötü olduğu ve ana binanın halı sahasınınkinden farklı olduğu belirtilmiştir. Sayım cihazı sayısının yetersiz olduğu, sayımın hükümlülerin haber izlemesini engellememesi için cihaz sayısının artırılacağı, sayım saatlerinin düzenleneceği, her koğuşa hükümlülerin talebi ve heyetimizce iletilen talep sonrasında bir televizyon konulacağı, COVID-19 bitince personele motivasyon aşılama amacıyla aktiviteler yapılacağı Kurum Müdürü tarafından ifade edilmiştir.

3.6. DIŞ DÜNYAYLA İLETİŞİM

3.6.1. Ziyaretler

138. İdare tarafından, Kurumda biri bina bahçesinde yer alan açık, diğeri bina içerisinde yer alan kapalı alanda mevcut olan toplamda 2 adet açık görüş alanının bulunduğu, COVID-19 sebebiyle hava koşulları da göz önünde bulundurularak genel itibariyle açık alanda görüşlerin yaptırıldığı, açık alanda 12 adet kamelya olduğu, kapalı alanda ise 22 adet masa ve sandalye olduğu, COVID-19 tedbirleri kapsamında masaların birleştirilerek 11 masa olarak kullanıldığı aktarılmıştır. Bununla beraber Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün

¹³ Futbol maçlarına ilişkin canlı yayın ve programların olduğu kanal olarak hizmet vermektedir.

yazısına istinaden hükümlülerin ayda 2 defa 2 yakını ile görüş yapabildiği, açık ceza infaz kurumu olmaları sebebiyle hafta içi günleri saat 08:00-17:00 saatleri arasında açık görüş yaptırıldığı, avukatlarla ise hem açık hem kapalı alanda, avukat görüş alanında görüşülebildiği aktarılmıştır.

139. Açık görüş için günlük ortalama 17 hükümlü yakınının ziyarete geldiği, gelen ziyaretçilerin ateş ölçümlerinin yapıldığı, UYAP sisteminden kayıt işlemleri yapıldıktan sonra HES uygulamasından temaslı olup olmadıklarına bakıldığı, ilgili çıktı dosyalandıktan sonra ziyaretçilere eldiven ve maske verildiği, ziyaretçilerin duyarlı kapıdan geçirildiği ve kapının ikaz vermesi durumunda el detektörü ile arama yapıldıktan sonra ziyaret mahalline alındıkları İdarece ifade edilmiştir.

3.6.2. Telefonla Görüşme

140. Hükümlülerle yapılan görüşmelerde; telefon haklarının olduğu, ailelerini istedikleri zaman görebildikleri, bununla beraber buldukları binada 200 kişi olmalarına karşın 20 telefon bulunduğu ve telefon sayısının yetersiz geldiği ifade edilmiştir. Hükümlülerin dışarı ile olan ilişkilerinde aileleri ile görüşme yapmaları için Kurumda mevzuat hükümleri gereği hükümlü yaşam ve çalışma alanlarında toplam 102 adet ankesörlü telefon bulunduğu İdarece belirtilmiş olup telefon sayılarının artırılacağı ifade edilmiştir.

4. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

4.1. DEĞERLENDİRMELER

141. İdare, ziyaret heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimini sağlamış olup talep edilen bilgi ve belgeleri vakitlice ulaştırmıştır. Ayrıca İdarenin ziyaret esnasında gösterilen işbirliğine açık tutumu ziyaret heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

4.2. TAVSİYELER

4.2.1. KURUM İDARESİNE YÖNELİK TAVSİYELER

142. Hükümlülerin, çalışanların ve Kurumun güvenliği için kazan dairesi ile ilişkilendirilmiş iş sağlığı ve güvenliği uzmanı ile makine mühendisi çalıştırılması¹⁴,

143. Personele yönelik olarak; insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağı konularında eğitimler¹⁵ ile mesleki ve kişisel gelişimi artıracak başka eğitimlerin düzenlenmesi¹⁶,

144. Hükümlülerin kültürel ve sosyal gelişimleri için televizyon saatlerinin esnetilmesi ve spor müsabakalarını izleyebilecekleri televizyon kanalı sağlanması¹⁷,

145. Hükümlülerin haber izlemesinin engellenmemesi için sayım cihazı sayısının artırılması ya da sayım saatlerinin yeniden düzenlenmesi¹⁸,

146. Ankesörlü telefon sayısının artırılması¹⁹,

4.2.2. ADALET BAKANLIĞINA YÖNELİK TAVSİYELER

147. Hükümlülerle psikologlar arasında güven duygusunun kurulabilmesi için bireysel görüşme yapan ve iyi hal değerlendirmesi kapsamında rol oynayan psikologların farklı olması;

¹⁴ Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren, çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, m.6).

¹⁵ Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi, son olarak, polis ve cezaevi yetkililerinin eğitimine verdiği özel önemi vurgulamak ister (bu eğitim kapsamında insan hakları konuları da yer almalıdır - aynı zamanda bkz. İşkence ve Diğer Acımasız, İnsanlık Dışı veya Küçültücü Muamele veya Cezalandırmanın önlenmesine Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 10. maddesi). Özgürlüğünden mahrum bırakılmış bir kişinin kötü muamele görmesinin engellenmesinde en iyi teminat, hiç şüphesiz, doğru eğitilmiş bir polis veya cezaevi yetkilisidir. Nitelikli görevliler, kötü muameleyle başurmaksızın görevlerini başarı ile yerine getirebilecekler ve gözaltındaki kişiler ve tutuklularla ilgili temel önlemlere saygı göstereceklerdir (Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi Standartları, Cezaevleri, m. 59).

¹⁶ Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği'nin 13'üncü maddesi eğitim programlarını düzenlemektedir. Buna göre hizmet içi eğitim programlarının bilgi tazeleme eğitimleri şeklinde yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

¹⁷ Belirli bir dava kapsamında, adli bir merci tarafından, belirli bir süre için konulan özel bir yasaklama olmadıkça mahpusların gazete, dergi ve diğer yayınları okumalarına ve bunlara abone olmalarına, radyo ve televizyon yayınlarından yararlanmalarına ve böylece toplum hayatındaki gelişmeler konusunda düzenli olarak bilgi edinmelerine izin verilmelidir (Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, m. 24.10).

¹⁸ Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir (5275 sayılı Kanun, m. 67).

¹⁹ Mahpusların mümkün olabilen sıklıkta mektup, telefon veya diğer iletişim vasıtalarıyla aileleriyle, başka kişilerle ve dışarıdaki kuruluşların temsilcileriyle haberleşmelerine ve bu kişilerin mahpusları ziyaret etmelerine izin verilmelidir (Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, m. 24.1).

psikologlara daha objektif değerlendirmeler yapabilmeleri için MMPI testi başta olmak üzere mesleki alanda kendilerine faydalı olabilecek eğitimler verilmesi, bu kapsamda Psiko-sosyal Servis Birimi kapasitesinin artırılması,

148. Psiko-sosyal Servis Birimi ve Eğitim Birimi başta olmak üzere Kurumda çalışan personel sayısının artırılması,

149. İnfaz Kalemi Biriminde çalışan memurlara uygulamada yol göstermesi ve işlemlerde yeknesaklık sağlaması için gerekli düzenlemelerin yapılması hususları tavsiye edilmektedir.

İLAVE GÖRÜŞ

Karar Adı :
Karar Numarası : 2022/300, 2022/301, 2022/302, 2022/303, 2022/304,
2022/305, 2022/306

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol gereği oluşturulan ve Ulusal Önleme Mekanizması görevi gören TİHEK insan onurunu temel alarak;

h) İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak.

ı) İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.

j) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmekle görevlidir.

Bu görev; Ek İhtiyari Protokol'ün 19.maddesinde belirtildiği üzere özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile **BU KİŞİLERE YÖNELİK TUTUMU DÜZENLİ OLARAK İZLEMEK** ile yerine getirilir.

Öncelikle OPCAT kapsamında Kurumun ziyaret edeceği (özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları) yerlerin belirlenmesi gerekir.

6701 sayılı Kanun'da ziyaret edilecek yerler konusunda açık bir hüküm bulunmamaktadır.

Kanunun gerekçesine baktığımızda **özgürlüklerinden mahrum bırakılan kişilerin alıkonuldukları ceza ve tutukevleri, kamplar, bakım merkezleri gibi yerler** şeklinde ibare bulunmaktadır.

Ek Protokol'ün 4.maddesi ise bu yerlerin **bir kamu makamının verdiği emre binaen ya da kamu makamının teşviki veya rızası veya bilgisi dahilinde, yargı yetkisi ya da denetimi altında bulunan kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldıkları ya da bırakılabilecekleri her hangi bir yer olduğu**, ikinci fıkrada da;

Özgürlükten yoksun bırakılmayı **herhangi bir adli, idari veya diğer bir makamın emri üzerine kişinin kendi iradesi ile ayrılmasına izin verilmeyen kamusal ya da özel gözaltı yerlerinde tutulması, hapsedilmesi veya yerleştirilmesi** anlamına geldiği belirtilmiştir.

AİHM işkence ile kötü muamele ayrımını, mağdura yapılan muamelenin yoğunluğu, muamelenin fiziksel ve ruhsal etkileri, mağdurun cinsiyeti, muamelenin uygulanış şekli ile yöntemi, eziyetin süresi, mağdurun sağlık durumu ve yaşı gibi göstergelerle değerlendirmektedir.

Ek Protokol ile kapsam bu şekilde ilkesel anlamda tahkim edilmesine rağmen Kurum, gereksiz ve görev kapsamında kalmadığını düşündüğüm (huzurevleri gibi) birçok yere Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında ziyaretler gerçekleştirmektedir. Bu hususa bir kez daha dikkat çekmek isterim.

Ziyaretler sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için, Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak, ilgililere tavsiyelerde bulunulur.

Tarafı olduğumuz sözleşmelerde de insan onuruna vurgu yapılmakta, işkence ve kötü muamelelerin fiziksel ve ruhsal bakımdan insanda bıraktığı derin acı ve ızdırap olgusu üzerinde durulmaktadır.

Ek İhtiyari Protokol'ün 20.maddesinde Ulusal Önleme Mekanizmasında asgari olarak bulunması gereken yetkiler belirlenmiştir ki 6701 sayılı Kanunla bu yetkiler TİHEK'e verilmiştir.

1-Tüm alıkoyma yerlerinde bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin sayısının yanı sıra, bu tür yerlerin sayısı ve bulunduğu yere yere ilişkin her türlü bilgiye ulaşmak,

2-Bu kişilere yönelik tutum ve alıkonulma koşullarına ilişkin tüm

bilgiye ulaşmak, 3-Tüm alıkoyma yerlerine ve bunların binalarına ve tesislerine ulaşmak,

4-Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerle, tanık bulunmaksızın, doğrudan doğruya ya da gerekli görülüyorsa çevirmen aracılığıyla veya Ulusal Önleme Mekanizmasının konuyla ilgili bilgi verebileceğine inandığı başka herhangi biriyle özel görüşmeler yapmak,

5-Ziyaret etmek istenen yerleri ve görüşmek istenen kişileri serbestçe seçmek.

Alıkoyma yerlerinin düzenli önleyici ziyaretlerle izlenmesi, özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin alıkonma koşullarının ve bu kişilere karşı muamelenin tüm yönlerini ilk elden değerlendirerek, zaman içinde işkence ve kötü muameleyi önlemeyi amaçlayan bir süreçtir.

Alıkoyma yerlerine yapılan bu ziyaretlerin önleyici niteliği, bağımsız ulusal organların yapacağı diğer türden ziyaretlerden ve özellikle alıkonanların yaptıkları bireysel şikayetlerin soruşturulması için yapılan ziyaretlerden amaç ve yöntem bakımından ayırır.

Yine bu kapsamda yapılan ziyaretler adli bir vakanın soruşturulmasından ve de bir teftiş incelemesinden de tamamen farklıdır.

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında alıkoyma yerlerine yapılan düzenli ve habersiz ziyaretlerin ana amacı, alıkonanların insan haklarına saygı gösterilip gösterilmediğini izlemek ve ihlallere, özellikle işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine karşı caydırıcı olmaktır.

Alıkoyma koşullarının (altyapı, su, sıhhi tesisat ve hijyen vb gibi) değerlendirilmesi de yine OPCAT uyarınca yapılması gerekir. Çünkü buradaki koşullar özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler üzerinde acı verici etkiler bırakabilir.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından hazırlanan ve 2018 yılında yayınlanan Ulusal Önleme Mekanizmalarının Rolüne dair Uygulama Rehberinde;

“Görevinin karakteri önlemektir; ziyaret işlevlerini yerine getirirken bu gibi durumlarla karşılaşsalar dahi, UÖM’ler soruşturma yapmaz ya da işkence ve kötü muamele şikâyetleri ile ilgili hüküm vermezler. UÖM’lerin kurulmasına ilişkin mevzuat, yetkili makamları ve diğer paydaşları UÖM’nin tavsiyelerini yerine getirmeye ve tavsiyeleriyle ilgili diyaloga girmeye zorlamalıdır.

ULUSAL ÖNLEME MEKANİZMASI SORUŞTURMA ORGANI DEĞİLDİR. Bir UÖM’nin görevi,

önleyici yaklaşımıyla, işkenceye karşı çalışan diğer organlardan farklıdır: işkence veya kötü muamele ile ilgili şikâyetleri araştırmak veya değerlendirmek

yerine, kalıpları tanımlamak ve sistemik işkence risklerini saptamayı amaçlamaktadır.” değerlendirmelerinde bulunmuştur.

Kurumun bugüne kadar yaptığı ziyaretler sonucunda hazırlanan raporlara baktığımızda çoğunlukla Ulusal Önleme Mekanizması kapsamı dışında kalan hususların yer aldığı, yapılan tavsiyelerin soyut ve ilgisiz kurumlar muhatap alınarak yapıldığı görülmektedir.

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi "İşkence" terimini 1.maddesinde “ **bir şahsa veya bir üçüncü şahsa, bu şahsın veya üçüncü şahsın işlediği veya işlediğinden şüphe edilen bir fiil sebebiyle, cezalandırmak amacıyla bilgi veya itiraf elde etmek için veya ayırım gözeten herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası veya muvafakatıyla uygulanan fiziki veya manevi ağır acı veya ızdırap veren bir fiil anlamına gelir.** şeklinde açıklamaktadır.

İşkencenin tanımı verilmesine rağmen diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezaların neler olduğu konusunda bir tanım yapılmamış 16.madde de **1. maddede tanımlandığı şekilde işkence derecesine varmayan diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya ceza gibi fiiller** şeklinde çerçeve çizilmiştir.

Kurumun raporlarına baktığımızda Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında kalan hususlar bir “tespit” olarak kalmakta bu anlamda bir değerlendirme yapılmamaktadır.

“İşkence ve Kötü Muamele” ise raporlarda sadece “kelime” olarak kalmaktadır.

Diğer taraftan Kanunla kuruma verilen inceleme, araştırma, ziyaret ve rapor hazırlama görevleri ile diğer görevler, insan hakları ve eşitlik uzmanları, insan hakları ve eşitlik uzman yardımcıları tarafından yerine getirilir. Bu hükmün amacı da Ek İhtiyari Protokolün 19.maddesinde belirtilen ilkeler doğrultusunda raporların konusunda uzman kişilerin hazırlanmasıdır.

Ayrıca tavsiyelerin de doğru muhataba; somut bir şekilde ve takibini de mümkün kılacak”.....**şeklindeki uygulama/davranış/tutum işkence/kötü muamele teşkil edebileceği değerlendirildiğinden bu uygulamadan vazgeçilmesi/yeniden gözden geçirilmesi...tavsiye olunur.”** şeklinde yapılmalıdır.

Diğer taraftan Ulusal Önleme Mekanizması görevi kapsamında bir resen inceleme kararı alınmış ise incelemenin sadece bu konu üzerinde yoğunlaştırılması gerekir. Aynı zamanda Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında ziyareti de yapılacaksa ziyaret raporunun ve resen inceleme raporunun ayrı ayrı ele alınıp değerlendirilmelidir.

Sonuç olarak Kurumun Ulusal nleme Mekanizması kapsamındaki görevini İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde yerine getirmesi gerektiği kanaatindeyim.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul yesi

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret Raporu

Karar Numarası : 2022/305

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında alıkoyma yerlerine yapılan düzenli ve habersiz ziyaretlerin ana amacı, alıkonanların insan haklarına saygı gösterilip gösterilmediğini izlemek ve ihlallere, özellikle işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine karşı caydırıcı olmaktır.

Yapılan ziyaretler aynı zamanda alıkoyma koşullarının (altyapı, su, sıhhi tesisat ve hijyen dahil) değerlendirilmesini, sağlık bakımının yeterlilik ve uygunluğunun; insan haklarına ve kanuni güvencelere uyulmasını ve korunmasını, olası işkence ve diğer kötü muamele biçimlerinin izlenmesini ve belgelenmesini gerektirir.

Ancak söz konusu raporda Ulusal Önleme Mekanizması kapsamı dışında kalan hususlar öne çıkmaktadır. Dolayısıyla Kurumun Ulusal Önleme Mekanizması kapsamındaki görevini İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde yerine getirmediği kanaatindeyim.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi